

บทบาทการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน
อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง
**Role in Participatory Management of Parents of Wat Thanon School
Pa Mok District, Ang Thong Province**

สำเนียง ชูชีพ และ ธนัต นัยต์ทอง

วิทยาลัยทองสุข

Soomniang Chucheeep and Thanad Naitthong
Thongsuk College, Thailand
Corresponding Author, E-mail : ntawan@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทองจำนวนทั้งหมด 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติในการแจกแจง F- test

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี บทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ : บทบาท; การบริหาร; การบริหารแบบมีส่วนร่วม

Abstracts

The purpose of this study was to study the role level in participatory management, and to compare the roles towards participatory administration of the parents of Wat Thanon School, Pa Mok District, Ang Thong Province. Classified by parent's educational level

The population used in this research were 140 parents of Wat Thanon School, Pa Mok District, Angthong Province. The instrument used for data collection was a 5-level estimator questionnaire. Mean and Standard Deviation and statistical values in the F- test distribution.

The results showed that Most of them have an educational background lower than a bachelor's degree. The overall role in parental participation in management was at a high level. When classified by aspects, it was found that the aspect with the first opinion was the aspect of participation in the evaluation, followed by the aspect of participation in the operation, and the last rank was the participant in decision making. The results of the role difference comparison on the participatory management as a whole were not different.

Keywords: Role; Administration; Participatory Management

บทนำ

หลักการสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ก็คือ การให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งพ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 6-33) ได้บัญญัติสาระที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการจัดและพัฒนาการศึกษาไว้หลายมาตรา ดังต่อไปนี้ 1) หลักการจัดการศึกษา ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น 3) หน้าที่ของบิดา มารดา บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับตามความพร้อมของครอบครัว 4) หน่วยจัดการศึกษา นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 5) สิทธิที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองได้รับ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ 6) แนวการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา 7) กระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ 8) หลักสูตรให้

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่ง ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติ 9) ความเข้มแข็งของชุมชนให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความ ต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน 10) การส่งเสริมหน่วยจัดการศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย 11) การบริหารการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพครู ผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีบบริหารการศึกษา ผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู ผู้นำทางศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม 12) การบริหารสถานศึกษาให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษาและสถานศึกษาอาชีวศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ (ศิริจันทร์รัตน์ ทองปาน, 2544 : 6)

ผู้ปกครอง คือ แหล่งทรัพยากรของโรงเรียน หากมีการจัดการและประสานงานที่เหมาะสมก็จะนำพลังที่ซ่อนเร้นเหล่านั้นออกมาก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุตรหลานและโรงเรียนอันเป็นที่รักของพ่อแม่ ผู้ปกครองทุกคน “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง คือ การอุทิศทรัพยากรโดยผู้ปกครอง” ประกอบกับ ครอบครัว ก็คือตัวแบบจำลองของชุมชนหรือสังคม โดยธรรมชาติ ผู้ปกครองต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับชุมชนที่โรงเรียนนั้นๆ ตั้งอยู่การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงเป็นยุทธศาสตร์ในการระดมทรัพยากรทุกส่วนของสังคมเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา (All for Education) ได้โดยง่าย เพราะ การที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานมาให้เรียนที่โรงเรียนก็เท่ากับส่งแก้วตา ดวงใจ ของตนเองมาให้โรงเรียน (สุนน อมรวิวัฒน์, 2543 : 43)

การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลผู้บริหารใช้การจูงใจให้บุคคลผู้ปฏิบัติงานหรือบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบ เพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานไม่

ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมในลักษณะของการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจตลอดจนการประเมินผลให้ทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่เป้าหมายขององค์กร

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาในฐานะของครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนในการประสานงานกับชุมชนและผู้ปกครอง เห็นว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีความสำคัญ จำเป็นอย่างยิ่งที่ชุมชน จะต้องร่วมมือ ร่วมแรง และร่วมใจกัน หาแนวทางในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาสำหรับเด็กนั้นจำเป็นที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นไปตามหลักสูตร พุทธศักราช 2546 และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 รวมไปถึงตอบสนองความต้องการของ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง และชุมชน อีกทั้งจะต้องมีการส่งเสริมให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งพ่อ แม่ ผู้ปกครองนับเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนช่วยเสริมให้การบริหารเป็นไปอย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความใส่ใจที่จะศึกษาบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำมอ จังหวัดอ่างทอง เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาปรับปรุงและนำไปสู่การพัฒนาปฏิบัติงานในการบริหารโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำมอ จังหวัดอ่างทอง ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าของหน่วยงานในอนาคต ตลอดจนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง นักเรียน ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุก ๆ ด้านจากผู้ปกครองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามโนทัศน์ต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำมอ จังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำมอ จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำมอ จังหวัดอ่างทอง ในปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 140 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

ใช้เครื่องมือคือแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำเหน็จ จังหวัดอำนาจทอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ (Check List) โดยมีคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถามตามตัวแปรที่กำหนดไว้ คือ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำเหน็จ จังหวัดอำนาจทอง ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด ได้แก่ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยแต่ละข้อคำถามเป็นการให้ความสำคัญในแต่ละเรื่องที่มีคำตอบให้เลือกแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท สเกล (Likert Scale) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้(ในตะวัน กำหอม. 2557: 38)

- 5 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับมาก
- 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

2. ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ และแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ที่มีคุณสมบัติเป็น ผู้บริหารทางการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป หรือ ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาทางการศึกษา หรือ ทางด้านการวิจัย จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา(Content Validity) ความถูกต้อง เหมาะสม ความครอบคลุม และให้คำแนะนำในการปรับปรุงให้ถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ปรากฏว่าข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป

2.3 นำแบบสอบถามที่มีค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจให้ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา(α Coefficient) ตามแบบครอนบัค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .972

2.5 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

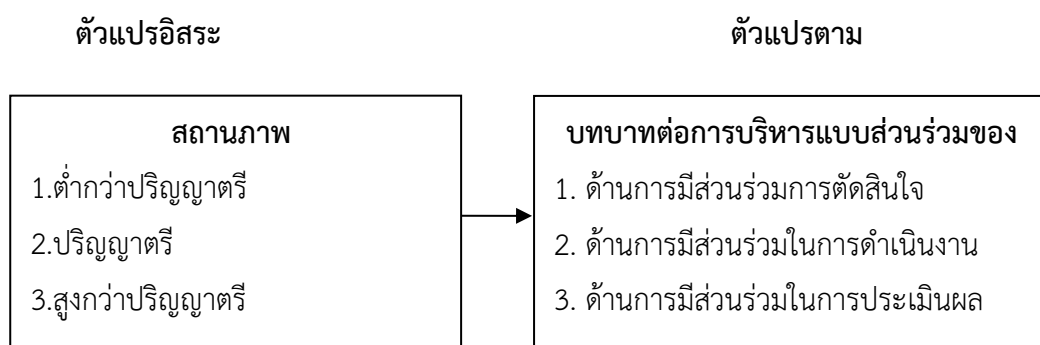
การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาประมวลผลเพื่อหาค่าสถิติ
ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency)
และหาร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 บทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก
จังหวัดอ่างทอง ของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (S.D.) โดยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนมาวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย
ที่ได้โดยใช้เกณฑ์การประมาณค่า ตามแนวคิดของ ดังนี้ เบสท์(Best, 1977 : 147 อ้างถึงใน ในตะวัน กำหอม,
2557 : 38) การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	ส่วนร่วมในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	ส่วนร่วมในระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	ส่วนร่วมในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายถึง	ส่วนร่วมในระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	ส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทองจำนวน 140 คน ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

2. บทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนเพื่อหาผู้มีความสามารถในท้องถิ่นเข้ามาเป็นวิทยากรเพื่อให้อบรมเสริมความรู้ให้กับนักเรียน รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนการใช้งบประมาณและค่าใช้จ่ายในโรงเรียน คือการมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนการใช้งบประมาณและค่าใช้จ่ายในโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการประชุมระหว่างผู้ปกครอง/ครูเพื่อหาแนวทางการพัฒนานักเรียน

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่อยู่ในการปกครองเพื่อร่วมแก้ไขและพัฒนานักเรียนทั้งด้านการเรียนและความประพฤติ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารของโรงเรียน ให้กับบุคคลอื่นทราบ และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียน

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รองลงมาคือคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและศักยภาพของสถานศึกษา คือการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินการภายในโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงานของคณะครูในโรงเรียน

3. ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการศึกษา พบว่าบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าอันดับที่ 1 คือผู้ปกครองมีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมาคือมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และอันดับสุดท้าย คือ มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างบทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง พบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษายกย่องต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทองโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกศักดิ์ การวินพฤติ(2562 : 62) เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อการใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุงพบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ครูผู้สอน และผู้ปกครองนักเรียน มีความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง ด้านประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงาน มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านประโยชน์ต่อผู้บริหาร มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากและต่ำสุดคือ ด้านความเป็นไปได้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลการศึกษาได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือการมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนเพื่อหาผู้มีความสามารถในท้องถิ่นเข้ามาเป็นวิทยากรเพื่อให้อบรมเสริมความรู้ให้กับนักเรียน รองลงมาคือคือการมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนการใช้งบประมาณและค่าใช้จ่ายในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการคิดวางแผนการใช้งบประมาณและค่าใช้จ่ายในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษา การมีส่วนร่วมการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและยุทธศาสตร์ของโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการประชุมระหว่างผู้ปกครอง/ครูเพื่อหาแนวทางการพัฒนานักเรียน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลนภา ฐิตะวรรณ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2563 : 447-458) เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 โดยมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .001 ตัวแปรทำนายที่ได้รับเลือกเข้าสมการ ได้แก่ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิภาพงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ได้ร้อยละ 92.00

2. ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่อยู่ในการปกครองเพื่อร่วมแก้ไขและพัฒนานักเรียนทั้งด้านการเรียนและความร่ลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารของโรงเรียน ให้กับบุคคลอื่นทราบ การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้เป็นทุนการศึกษาให้กับนักเรียน คือการมีส่วนร่วมในการบริจาควัสดุสิ่งของหรือเงินเพื่อร่วมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมใช้บริการอาคารสถานที่ของโรงเรียนในการประกอบพิธีวันสำคัญ การมีส่วนร่วมประชุมพบปะและเปลี่ยนความคิดเห็น สัสรค์กับครูและผู้บริหารโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือด้านแรงงานในการพัฒนาโรงเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนตามลำดับ ซึ่งผลวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2560 : 69) เรื่องการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา อยู่ระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน2) ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา อยู่ระดับมากที่สุดเ็นภาพรวม 3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 75.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ด้านการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ การมีส่วนร่วมการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและประสานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ร่ลงมาคือ คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและศักยภาพของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินการภายในโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการสรุปผลการจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียน การมีส่วนร่วมในการประเมินโครงการเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักเรียน และอันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการทำงานของคณะครูในโรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งผลวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตรา แก้วมะ (2563 : 56) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1.ผลวิจัยพบว่า 1)การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก2)ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ

โรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3)การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนจำแนกตาม สถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่ประสบการณ์การปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4)ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนขนาดโรงเรียน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ในขณะที่ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .015) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4. ผลการเปรียบเทียบระหว่างสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ที่แตกต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน จากประสบการณ์ของผู้ศึกษาอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเริ่มต้นเรียนรู้ทางการศึกษา มีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และมีนโยบายสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม กำกับ ดูแล การดำเนินงานบริหารงานบุคคลของโรงเรียน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริหารงานบุคคลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงในด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ผู้บริหารโรงเรียน สนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วน ในการร่วมคิดวางแผนในเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้โรงเรียน มีการพัฒนามากขึ้น รวมถึงใน ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียน ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมใน การจัดกิจกรรมภายใน และให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมภายในโรงเรียน ตลอดจนในด้านการมีส่วนร่วมด้านประเมินผล ผู้บริหารผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ประเมินผลตามแผนงานโครงการของโรงเรียน เป็นการให้ทุก ฝ่ายเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้ สอดคล้องกับนโยบายและแผนของโรงเรียน รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น จึงส่งผลให้ สถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ประกอบด้วย ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ที่แตกต่างกัน บทบาทต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนวัดถนน อำเภอบำเหน็จ จังหวัดอำนาจทอง ไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการร่วมคิดวางแผนในเรื่องต่าง ๆ

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินงาน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน และให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ท้องถิ่นหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา กิจกรรมภายใน

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมด้านประเมินผล ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ประเมินผลตามแผนงานโครงการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมควรจะศึกษาวิจัยการพัฒนาการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนใน การบริหารงาน 4 ฝ่ายอันประกอบไปด้วยงาน วิชาการ การเงิน บุคคล และการบริหารงานทั่วไปเพื่อให้ทราบ ถึงความต้องการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา แก้วมะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารกับประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- ดลนภา ฐิตะวรรณ และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2563). การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงาน วิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ. 6 (2), 447-458.
- ในตะวัน กำหม่อม. (2557). การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยทองสุข.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ. ศึกษาแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). รายงาน วิจัยการมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- เสกศักดิ์ การวินพฤติ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนเทศบาลตะโหนด จังหวัดพัทลุง. ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

ศิรินทร์รัตน์ ทองปาน. (2544). รูปแบบและบทบาทการมีส่วนร่วมที่พึงประสงค์ของผู้ปกครอง: ศึกษาเฉพาะกรณีของผู้ปกครองที่เป็นกรรมการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม. (2560). การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. คุรุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะคุรุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.